

BARBORA VÍTŮ:
MODERNÍ INDICKÉ UMĚNÍ – NÁSTIN VÝVOJE
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
POSUDEK OPONENTA

Mezioborové práce přinášejí zvýšené nároky nejen svým autorům, ale také těm, kdo je posuzují. Neotevíral jsem přítomnou bakalářskou práci ani tak s obavami, zda kolegyně Barbora Vítů zvládla tak náročný úkol, nebyl to nakonec první text, který jsem od ní četl. Týkaly se spíše mé povinnosti překročit vlastní stíny erudice historika a teoretika výtvarného umění a praxe kulturologa, tedy spravedlivého vážení nároků, jež mohu na práci klást. Studie je rozptýlila po několika stránkách a dovolila mi číst bez bedlivé sebekontroly: Autorka i s materiálem výtvarného umění nakládá, jak náleží.

Rád konstatuji, že posuzovanou práci nezatěžuje častá disproporce srovnatelných mezioborových syntéz, prozrazující, v kterém ze zúčastněných oborů je autor doma a v kterých jen více či méně poučeně diletuje. Výtvarné umění přitom svou názornou formou často, a stává se to i renomovaným odborníkům, svádí k iluzi, že je lze uchopit snadno, bez profesní průpravy, bez použití specifických metod a postupů. Oceňuji, že Barbora Vítů této iluzi nepodléhá ani v nejmenším. Navíc disponuje pro daný úkol podstatnou schopností: Výtvarné dílo vidí každý jen zdánlivě, skutečné vidění a chápání je věcí specifické citlivosti, již lze erudicí kultivovat, ale nikoliv získat. V tomto případě je navíc i tato dispozice zatěžována několikanásobně, kultivována jednou vizuální kulturou a pronikající do druhé. Ostatní rozměry tohoto úkolu ponechám stranou jako samozřejmé, vyplývající z podstaty studovaného oboru.

Jednu položku obtížnosti zvoleného úkolu ale ještě zmínit musím: Jednoduše řečeno, děje se studium výtvarného umění mezi obrazem a slovem. Od devatenáctého století (s předstupni ve století osmnáctém) je třeba respektovat odlišnost diskurzu umělecko-historického a kritického. Jejich hranice se s postupujícím dvacátým stoletím stále více rozostřovala a situaci ještě komplikovala emancipace dosud služebné produkce mimo vědu a uměleckou kritiku, která se z jejich aplikačního výstupu stala jejich stále mohutnějším parazitem. Jazyk, jímž se dnes píše o umění 20. století, je tak spleť konglomerátem několika profesních jazyků a jejich módní hybridizace a proměňuje se rychlostí jazyka publicistiky tohoto dne. Rád konstatuji, že se autorka úspěšně vyrovnala s obsáhlou a různorodou literaturou, aniž by do svého textu nechala proniknout zlovyky tohoto jazyka.

Chronologie je spolehlivý organizační princip, ale kvalitu skladby studie tomu nelze připsat beze zbytku, dosti zbývá na autorčin rozvrh. Suverénnost, s níž text buduje a s níž vede svůj výklad, dokládá, jak vysokého stupně poznání svého předmětu dosáhla. Z něj zjevně vychází také volba postupu bližšího biografické metodě. Výhody této volby ve vztahu k tématu jsou zjevné a fakt, že základní znalost stylového vývoje umění 20. století autorka u čtenáře automaticky předpokládá a obraz jednotlivých

stylových vrstev zpřesňuje postupně charakteristikou projevu do nich příslušných umělců, namísto předběžného výkladu, pokládám za další pozitivum práce. Výběr představitelů je, pokud mohu posoudit, stejně bezpečný, jako výběr bohatého obrazového materiálu. Spojení výkladu a reprodukcí je velmi efektivní a profesionální výkon, který zde autorka odvedla, by neměl při hodnocení práce uniknout naší pozornosti.

Tak, jako ze své letité praxe oceňuji obrazovou přílohu ve vztahu k textu, musím ze zkušenosti ocenit autorčin celkem úspěšný pokus o doprovodný terminologický slovník. Některé definice se mohou, stejně jako například teoretická vymezení v úvodu práce, stát předmětem detailní polemiky, ale až na pár vyslovených marginálií spíše formulačních by v ní nikde nešlo o poukazování na chyby, jen o možná doplnění či posunutí akcentů. Hlavně by se ale odehrávala už daleko za územím povinností studenta, který obhájí bakalářskou práci.

V detailní rovině dvě korekce opravdu mikrologické: Obvyklý český překlad anglického *watercolour* zní *akvarel* (popisky obrazové přílohy) a *sv. Francis Xavier*, první provinciál indické provincie Tovaryšstva Ježíšova a ochranný patron Indie, je česky *sv. František Xaverský* (s. 37).

Souhrnně lze konstatovat, že bakalářská práce Barbory Vítů *Moderní indické umění – nástin vývoje* představuje zralé, dobře heuristicky a metodologicky podložené, logicky vystavěné a kultivovaně napsané dílo. Sumární hodnocení je ale možné formulovat také jinak, způsobem, který není v souvislosti s bakalářskými pracemi rozhodně obvyklý: Barbora Vítů napsala první monografii indického umění 20. století u nás. Její autorský výkon považuji za mimořádný a jako bakalářskou práci jej **plně doporučuji k obhajobě**.

V Praze 22. června 2010

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.,
Universita Karlova, Filosofická fakulta,
katedra teorie kultury (kulturologie)
Akademie múzických umění, Filmová a televizní fakulta,
Centrum audiovizuálních studií